

ния безпеки дорожнього руху в Україні : автореф. дис. ... кандидат юридичних наук / О.В. Домашенко. – К., 1993. – 22 с.

8. Веселов М.Ю. Безпека наземних шляхів сполучення як об'єкт адміністративно-правового регулювання / Веселов М.Ю. // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – 2012. – № 3 (50). – С. 111-116.

9. Великий тлумачний словник сучасної української мови ; 7-е видання : [з. Дод., допов. на CD] / Уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К. : Ірпінь: ВТФ "Перун", 2009. – 1736 с. : іл.

10. Гуржій Т.О. Безпека дорожнього руху як об'єкт науково-правових досліджень / Т.О. Гуржій. // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – 2012. – № 2. – С. 52-57.

11. Михайлов Р.І. Сучасні підходи забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні: шляхи та досвід удосконалення / Михайлов Р.І. // Держава та регіони : науково-виробничий журнал ; Серія: Право. – 2010. – № 2. – С. 156-161.

УДК 342.9 (043.2)

Гончарук С.Т.,
к.ю.н., професор
Бородін А.А.,
студент,

Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

Будь-яка юридична відповідальність завжди поєднується з певним видом правового впливу щодо осіб, які вчинили ті чи інші правопорушення, у вигляді передбачених законом мір покарання. Не є виключенням із цього і адміністративна відповідальність, яка настає у вигляді застосування адміністративного стягнення щодо особи, яка вчинила адміністративне правопорушення. Поєднання адміністративної відповідальності з несенням покарання у вигляді адміністративного стягнення є незаперечним. Це два нерозривні, взаємопов'язані поняття, які не існують одне без одного. Як відомо, види адміністративних стягнень передбачені у ст. 24 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП).

Таких стягнень передбачено вісім, а саме це: попередження; штраф; оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; конфіскація (предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення); позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання); громадські роботи; виправні роботи; адміністративний арешт. Це вичерпний перелік можливих адміністративних стягнень. Водночас законодавець диференціює форми і міри правового впливу щодо окремих категорій осіб за вчинення ними адміністративних правопорушень, зокрема щодо так званих спеціальних суб'єктів. До їх числа можна віднести і неповнолітніх – осіб віком від 16-ти до 18-ти років. Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх віком від 16-ти до 18-ти років визначаються насамперед ст.ст. 13 та 24-1 КУпАП. Зокрема, в ст. 13 КУпАП визначено, що до них за вчинення адміністративних проступків, як правило, застосовуються заходи впливу, передбачені ст. 24-1 КУпАП. До таких заходів відносяться: зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого; попередження; догана або суворі догани; передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання. За своїм змістом вищезазначені заходи впливу мають передусім психологічно-виховний характер і не відносяться до адміністративних стягнень. Після застосування вищеперерахованих заходів впливу до неповнолітніх вони не будуть вважатися такими, що піддавались адміністративним стягненням. Тобто такими, які не притягувались до адміністративної відповідальності. Такий висновок є принциповим, тому що він має важливе правове значення. Насамперед щодо юридичних наслідків, які настають після притягнення особи до адміністративної відповідальності, зокрема для кваліфікації повторних випадків однорідних адміністративних правопорушень. В конструкціях більшості статей КУпАП, які встановлюють більш суворі санкції за повторні випадки аналогічних протиправних діянь, передбачено, що такі санкції застосовуються до осіб, які протягом року уже піддавались адміністративним стягненням за аналогічні діяння. При застосуванні ж до неповнолітніх за попередній протиправний вчинок заходів впливу, передбачених статтею 24-1 КУпАП, повторності в їх наступних аналогічних діях не буде.

Водночас статтею 13 КУпАП встановлено, що у разі вчинення окремих адміністративних правопорушень, передбачених статтями 44, 51, 121-127, частинами першою, другою і третьою ст. 130, ст. 139, частиною другою ст. 156, ст.ст. 173, 174, 185, 190-195 КУпАП, неповнолітні віком від 16-ти до 18-ти років несуть адміністративну відповідальність на загальних підставах. Проте і в цих випадках орган адміністративної юрисдикції, який розглядає і вирішує справу по суті, з урахуванням характеру вчиненого правопорушення і особи порушника може замість адміністративних стягнень застосувати до неповнолітнього заходи впливу, передбачені ст. 24-1 КУпАП (за винятком вчинення такого правопорушення, як злісна непокора законній вимозі або розпорядженню працівника міліції (ст. 185 КУпАП). Зараз назріла необхідність переглянути доцільність окремих із названих положень частини другої статті 13 КУпАП.

Між тим, існують окремі особливості несення адміністративної відповідальності неповнолітніми і на загальних підставах. Зокрема, до них відповідно до ст. 32 КУпАП не може застосовуватися адміністративний арешт. Проблематичним є застосування до них і таких адміністративних стягнень, як позбавлення спеціального права (яке їм до 18-ти років, як правило, не надається), громадських робіт і виправних робіт. Інші адміністративні стягнення застосовуються до неповнолітніх з урахуванням положень, встановлених главою 4 КУпАП. Слід пом'ятати, що справи про будь-які адміністративні правопорушення з боку неповнолітніх розглядаються лише судами (суддями) незалежно від підвідомчості.

Сам факт вчинення проступку неповнолітнім визнається обставиною, що пом'якшує відповідальність. Пояснюється це тим, що неповнолітні загалом не мають стійкої психіки, достатнього життєвого досвіду, навичок правочинної поведінки, не завжди усвідомлюють шкоду від заподіяного, легко піддаються впливу інших осіб, особливо старших за віком, що часто стають організаторами або підбурювачами правопорушень, ураховується також, що неповнолітні легко піддаються виховному впливу і можуть виправитись без застосування до них заходів адміністративного стягнення.

Література

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10.

УДК 342.925 (043.2)

Гордєєв В.В.,
к.ю.н., доцент,
юридичний факультет,
Чернівецький національний університет
ім. Ю. Федьковича, м. Чернівці

УХВАЛА СУДДІ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ ЯК ЮРИДИЧНИЙ ФАКТ

Встановлені судом (суддею) процесуальні юридичні факти, в тому числі й ті, що виникають у ході судового розгляду (процесуальні дії його учасників), фіксуються в різних джерелах – процесуальних документах [1, с. 153]. Загальні правила фіксації, встановлені для процесуальних документів, характерні і для конкретного процесуального юридичного факту – у даному випадку для ухвали судді адміністративного суду [2, с. 19]. Фіксація процесуальних юридичних фактів у тому числі в ухвалі судді адміністративного суду здійснюється протягом розвитку процесу, характеризується особливостями у кожній його стадії. Зміст процесуальних актів акумулює у собі результати правозастосовної та іншої правореалізаційної діяльності учасників справи, включаючи і встановлені процесуальні юридичні факти. Більшість процесуальних актів з цієї точки зору є юридичними фактами і в той же час містять у собі раніше встановлені факти. Так, ухвала судді адміністративного суду сама по собі є юридичним фактом адміністративного процесуального та матеріального права. Одночасно у ній фіксуються встановлені в ході судового розгляду фактичні обставини справи і найважливіші процесуальні дії учасників справи. Статтею 3 КАС України закріплено існування таких актів-документів як постанова, ухвала тощо. Так, ухвала – письмове або усне рішення суду будь-якої інстанції в адміністративній справі, яким вирішуються питання, пов'язані з процедурою розгляду адміністративної справи та інші процесуальні питання. Ухвалами судів апеляційної та касаційної інстанцій також вирішуються вимоги апеляційної чи касаційної скарги. Для виникнення передбачених процесуальним правом